

Evaluatie 2019

Gezinsgerichte programma's

Súdwest Fryslân

Voorwoord

Ouders en kinderen zien uit naar de wekelijkse huisbezoeken van Opstapje of Opstap. De stapmedewerker levert een belangrijke en waardevolle bijdrage aan de ontwikkeling van jonge kinderen. En dat niet alleen! Doordat wij met de stapprogramma's inzetten op het vergroten van de oudervaardigheden, ontstaat er een dominoeffect. Ouders worden in hun kracht gezet, zij ervaren steun van de stapmedewerker en dit heeft in veel gevallen blijvend effect op de ouder kind interactie. Kinderen groeien juist hiervan. Aan het begin van een traject is er vaak sprake van twijfel, onzekerheid, ouders vragen zich af: "doe ik het wel goed?". Het is dan fijn dat zij naast de tips die zij wekelijks ontvangen ook positieve feedback krijgen en het effect van deelname aan het stapprogramma zien in de ontwikkeling van hun kind. Door de professionele vertrouwensband die ontstaat tijdens de huisbezoeken, vervult de stapmedewerker bij sommige gezinnen een "spin in het web" rol. Ouders delen hun zorgen, stellen hun vragen en uiten soms hun frustratie. De stapmedewerker stimuleert ouders stappen te zetten en helpt hen zo de drempel over te stappen om iets bespreekbaar te maken met bijvoorbeeld de leerkracht van hun kind of de huisarts.

In dit verslag staat onder het kopje "resultaten" een aantal voorbeelden beschreven waarin te lezen is welke vooruitgang is geboekt in een gezin en welke rol de ondersteuning door de stapmedewerker hierin heeft gespeeld. Naast de algemene beschrijvingen van de Stapprogramma's en haar doelen, zijn cijfers over het aantal begeleidde gezinnen te vinden en informatie over ontwikkelingen, ouder en kind bijeenkomsten en diplomafeest. Het jaarverslag wordt besloten met een aantal aandachtspunten voor 2020.

Inhoud

GEZINSGERICHTE PROGRAMMA'S	03
INTAKE	03
DOELEN	04
INDICATIE VOOR DEELNAME	04
TOTALEN	05
BEREIK	06
RESULTATEN	07
ONTWIKKELINGEN	09
EXTERNE CONTACTEN	11
OUDER & KINDBIJEENKOMSTEN	12
DIPLOMAFEEST	13
AANDACHTSPUNTEN	13

Gezinsgerichte programma's

Opstapje

Opstapje is in een tweejarig traject voor kinderen in de leeftijd van 2 - 4 jaar en hun ouders, waarbij de kinderen spelenderwijs voorbereid worden op groep 1 van het basisonderwijs.

Tegelijkertijd worden ouders ondersteund in het bevorderen van een ontwikkeling stimulerend thuisklimaat. Waar dat nodig is kan

Opstapje eerder ingezet worden. Dit zal zijn in situaties waarbij er anders een gat zal vallen tussen het programma Stevig Ouderschap, dat uitgevoerd wordt door de GGD en Opstapje. Wekelijks worden de Opstapje gezinnen bezocht. Tijdens een huisbezoek worden er twee activiteiten met ouder en kind uitgevoerd aan de hand van materialen die behoren bij het programma. De activiteiten sluiten aan bij de vijf vuistregels: praat met je kind, moedig je kind aan, geef en neem beurten, kijk en luister naar je kind en volg je kind. De activiteiten richten zich op de verschillende ontwikkelingsgebieden. Opstapje wordt aangeboden volgens de richtlijnen van het Nederlands Jeugdinstituut en bestaat in principe uit 31 huisbezoeken (30 weekactiviteiten en een afsluitend huisbezoek) en daarnaast worden er ouder en kind bijeenkomsten aangeboden voor de deelnemende ouders. Tijdens deze bijeenkomsten nemen ouders samen met hun kind(eren) deel aan een activiteit die aansluit bij een thema op het gebied van ontwikkeling of opvoeding van het jonge kind. Er is tijdens deze bijeenkomsten veel ruimte voor uitwisseling van ervaringen. De materialen van Opstapje die bestaan uit een map met activiteitenbladen, knutselmateriaal en speelgoed, ontvangen de ouders en deze mogen behouden worden.

Opstap

Het programma Opstap is bedoeld voor kinderen in groep 1 en 2 van het basisonderwijs en hun ouders. Opstap is in principe een tweejarig traject waarbij kinderen spelenderwijs worden voorbereid op groep

3. Een groot verschil tussen Opstap en Opstapje is dat bij Opstap de Stapmedewerker de activiteiten in principe niet voordoet met ouder en kind. De activiteiten van Opstap worden uitgebreid met de ouder doorgenomen. De ouder krijgt uitleg over de doelen en het belang van de activiteiten en instructie over het uitvoeren van de activiteiten. Uiteraard wordt bij die gezinnen, die niet voldoende uit de voeten kunnen met de basis van het Opstaptraject, maatwerk geboden. Er wordt dan soms besloten een bepaalde periode wel het "modeling" aspect van Opstapje in te voegen. Opstap bestaat uit werkboekjes met daarin activiteiten voor een hele week en een bijbehorende materialendoos. Alle materialen mogen de gezinnen houden.

Intake

Elk gezin wordt voorafgaand aan het eerste huisbezoek bezocht voor een intakegesprek. Tijdens dit gesprek worden ouders geïnformeerd over het programma, wederzijdse verwachtingen worden uitgesproken en er wordt een inschatting gemaakt van hetgeen het kind/het gezin nodig heeft. In deze gesprekken wordt er ook gesproken met ouders over het belang van het betrekken van school, peuteropvang, GGD, gebiedsteam en eventuele andere betrokken instanties. Ouders tekenen voor toestemming met betrekking tot het afstemmen met (een van) de hiervoor genoemde instanties.

Doelen

Gezinnen komen in aanmerking voor een van de Stapprogramma's als er ondersteuning nodig is bij het stimuleren van de ontwikkeling van het kind. Het kan hierbij gaan om een kind waarbij een bepaalde achterstand is ontstaan of mogelijk kan ontstaan in de ontwikkeling. Daarnaast kunnen gezinnen aangemeld worden met een beperkt stimulerend opgroeklimaat waarbij ouders het lastig vinden om hun kind gericht te stimuleren in de ontwikkeling. Vaak is het een combinatie van beide punten.

Het doel van de programma's Opstapje en Opstap is in de eerste plaats: een dreigende achterstand in de ontwikkeling voorkomen of beperken en daarnaast: het bevorderen van een ontwikkeling stimulerend thuislimaat.

De programma's hebben verder een aantal subdoelen:

- Ouders worden betrokken bij de ontwikkeling van hun kind en krijgen gericht handvatten hoe hierbij aan te sluiten.
- Wekelijks worden ouders bezocht door een Stapmedewerker met een pedagogische opleiding en ervaring op HBO niveau. Ouders kunnen vragen die zij hebben m.b.t. de dagelijkse omgang met hun kind stellen aan de Stapmedewerker. De Stapmedewerker kan ouders voorzien van pedagogische tips en waar nodig verwijzen naar de juiste instantie.
- Gezinnen ontvangen speelgoed, dit speelgoed bevordert de ontwikkeling van het jonge kind.
- Soms is de Stapmedewerker degene die bruggen bouwt tussen de ouder en school, peuterspeelzaal of gebiedsteam.

Indicatie voor deelname

De meeste deelnemers van de Stapprogramma's zijn aangemeld met als reden dat er stimulans nodig is in de taalontwikkeling. Bij een groot deel van de kinderen ligt de oorzaak van de dreigende taalachterstand in de immigratieachtergrond van ouders. Het grootste deel van deze gezinnen is afkomstig uit Syrië, gevolgd door Eritrea en Somalië. In een aantal gevallen is de reden van aanmelding een combinatie van factoren. Enkele gezinnen zijn bij de GGD bekend doordat zij het programma Stevig Ouderschap hebben gevolgd.

Totalen

Onderstaande schema geeft een overzicht van de totalen van 2019 in vergelijking met 2018. Het aantal gezinnen dat een van de Stapprogramma's heeft gevolgd is in het eerste half jaar toegenomen in vergelijking met 2018. Na afloop van de gezinnen via een indicatie zien we een terugloop van het aantal gezinnen naar 24 trajecten in januari 2020. In 2017 en 2018 zagen we al een toename van het aantal gezinnen met een migratieachtergrond: dit aantal is in 2019 verder toegenomen. Op dit moment maakt ruim tweederde van het aantal kinderen dat meedoet aan Opstapje of Opstap, deel uit van een gezin met een migratieachtergrond. De meeste gezinnen zijn afkomstig uit Syrië, gevolgd door Eritrea en Somalië.

De Stapmedewerkers hebben in 2019 in totaal 32 verschillende gezinnen (37 kinderen) begeleid. Opvallend is dat er in 2019 gezinnen zijn aangemeld uit veel verschillende buitendorpen. In 2019 zijn er naast gezinnen in Sneek ook gezinnen begeleid in Bolsward, Pingjum, Scharnegoutum, Hommerts, Workum, Koudum, Cornwerd, Witmarsum en Makkum.

Het aantal gezinnen waarvan het traject vroegtijdig is afgebroken is vergelijkbaar met 2018. Bij drie van de uitgevallen gezinnen is het traject stopgezet omdat huisbezoeken niet meer in te plannen waren in verband met het werk van ouders. Bij een van de gezinnen is het traject, na overleg met de leerkracht, stopgezet, omdat deze kleuter een sprong had gemaakt in zijn ontwikkeling en deelname aan Opstap niet langer nodig was. Twee gezinnen (3 kinderen) zijn afgehaakt, omdat de motivatie dusdanig was afgenomen dat deelname niet langer zinvol was. Een van de deelnemende kinderen had meer hulp nodig. Het Stapprogramma is in dit gezin afgesloten nadat de extra hulp op gang was gekomen. In alle gevallen is er met toestemming van ouders een terugkoppeling geweest naar de aanmelder en peuteropvang of basisschool.

Cijfers Stapprogramma's Zuidwest Friesland	2019	2018 (peildatum januari en december)
Begeleide gezinnen per 1 januari 2019	30 (33 kinderen)	22 (25 kinderen)
Waarvan gezinnen met een migratieachtergrond	21 (24 kinderen)	18 (21 kinderen)
Aantal gezinnen per 1 januari 2020	22 (24 kinderen)	27 (31 kinderen)
Waarvan gezinnen met een migratieachtergrond	18 gezinnen (20 kinderen)	
Aantal verschillende gezinnen	32 (37 kinderen)	37 (42 kinderen)
Instroom	12 (13 kinderen)	23 (28 kinderen)
Uitval	7 (9 kinderen)	9 (9 kinderen)
Kinderen met diploma/certificaat	27 kinderen	20 kinderen

Bereik

De meeste gezinnen die deelnemen aan een van de Stapprogramma's zijn woonachtig in Sneek.

	2019	2018
Sneek Noord	11(14 kinderen)	16 (18 kinderen)
Sneek Zuid	10(12 kinderen)	12 (13 kinderen)
Buitengebied (Pingjum, Hommerts, Scharnegoutum, Workum, Bolsward, Makkum, Koudum, Cornwerd, Witmarsum)	10 (12 kinderen)	9 (11 kinderen)

Resultaten

De voortgang van de deelnemende stapkinderen wordt gevolgd in samenspraak met de ouders. De ontwikkeling van het kind is onderwerp van gesprek tijdens de huisbezoeken van Opstapje en Opstap. Ouders hebben bij de start bepaalde verwachtingen van het meedoen aan de Stapprogramma's. Wij vinden het van groot belang om ouders regelmatig te bevragen over hun bevindingen met het Stapprogramma en de begeleiding door de stapmedewerker. Elk half jaar wordt er een voortgangsverslag gemaakt door de stapmedewerker. Dit is dan automatisch een moment van terugblikken. Deze verslagen worden met ouders besproken en samen met ouders wordt gekeken voor welke betrokken instanties deze informatie zinvol is. De voortgangsverslagen worden door ouders ondertekend, zij geven hiermee toestemming de informatie te delen met de aangevinkte organisaties. Naast deze evaluatiemomenten wordt er tussentijds regelmatig met ouders gesproken over de bevindingen. Ouders geven vaak zelf aan waar zij blij mee zijn of waar zij zich zorgen over maken. De stapmedewerkers zoeken keer op keer aansluiting bij de ondersteuningsbehoefte van het gezin. Minimaal twee keer per jaar is er contact met instanties die betrokken zijn bij het kind/gezin, bijvoorbeeld basisschool, peuteropvang en jeugdgezondheidszorg.

Hieronder worden enkele voorbeelden weergegeven van situaties die naar voren zijn gekomen in gesprek met de ouder of door observatie van de Stapmedewerker:

- 1.** Soms hebben ouders vragen over de gang van zaken op school. Zij vinden dit lastig om aan te kaarten bij de leerkracht. De stapmedewerker biedt een luisterend oor. Zij geeft uitleg over het Nederlandse schoolsysteem en zij stimuleert ouders om zelf het gesprek aan te gaan met de leerkracht. Vaak zijn deze gesprekken heel verhelderend voor ouders en het geeft hen rust als zij de drempel over zijn gestapt om toch hun zorgen bespreekbaar te maken met de leerkracht.
- 2.** Bij een van de Opstap gezinnen zijn er veel opvoedvragen. De driftbuien van zoon vragen veel energie van ouders. Tijdens de begeleiding met Opstap stelt moeder veel vragen en ook moet zij regelmatig stoom afblazen, omdat de opvoeding haar erg zwaar valt. Er wordt besloten een aantal sessies Triple P (positief opvoeden) in te zetten. De Stapmedewerker is getraind en gecertificeerd. Er zijn volgens de richtlijnen vier sessies uitgevoerd. Ouders geven aan heel veel gehad te hebben aan de handvatten die de Stapmedewerker hen heeft meegegeven tijdens de Triple P sessies. In het evaluatieformulier geven ouders aan dat het aantal driftbuien per dag is afgenomen van 4 naar 1 of 2 per dag. Ouders voelen zich sterker in de opvoeding en geven aan meer op één lijn te staan in de opvoeding. Door de opdrachten van Triple P zijn ouders meer in gesprek gegaan met elkaar over de opvoeding en dit heeft hun relatie versterkt. Wat ik in het algemeen van ouders hoor is dat

ouders de begeleiding prettig vinden. Zij vinden het prettig om wekelijks iemand thuis te krijgen die hen tips en adviezen geeft over de ontwikkeling van hun kind, maar ook terecht kunnen met vragen bij iemand. Ook hoor ik regelmatig van ouders dat zij het fijn vinden nieuwe materialen te ontvangen en ideeën aangereikt te krijgen hoe zij de ontwikkeling van hun kind kunnen stimuleren.

- 3.** Een van de gezinnen is aangemeld omdat de peuter een taalachterstand had en ouders ondersteuning konden gebruiken bij het stimuleren van haar ontwikkeling. Dit meisje was moeilijk verstaanbaar, sprak in erg korte zinnestelsels en haar woordenschat was nog klein. Met name moeder heeft van het begin af aan een goede inzet getoond tijdens het uitvoeren van de activiteiten van Opstapje. Door de structuur van Opstapje, de wekelijkse huisbezoeken, de goede inzet van moeder en tips van de stapmedewerker, maakte dit meisje al snel stappen in haar taalontwikkeling. Zij is beter verstaanbaar en kan zich makkelijker uiten. De pedagogisch medewerkers van de kinderopvang waar zij wekelijks komt geven ook aan dat zij merken dat de peuter vooruit gaat. De ouders geven aan erg tevreden te zijn over de vooruitgang in de ontwikkeling. Hun dochter laat niet alleen op taalkundig gebied vooruitgang zien, maar ook qua gedrag. Waar zij eerst snel boos was en erg prikkelbaar, is zij nu vrolijker en meer ontspannen. Doordat hun dochter zich beter kan uiten, is het voor ouders makkelijker om aan te sluiten bij wat zij nodig heeft.

- 4.** Wij zien vaak dat ouders het lastig vinden om hun kind de ruimte te geven om te ontdekken. Ouders zijn vaak geneigd te sturen in het samen bezig zijn met hun kind. Een van de moeders die wij ondersteunen vond dit ook lastig. Tijdens het uitvoeren van een activiteit was zij erg bezig met het resultaat: "de lucht hoort blauw te zijn en de blaadjes aan een boom zijn groen". Haar zoontje had hier andere ideeën over. Hierdoor raakten zij beiden het plezier kwijt in het doen van de activiteit. De Stapmedewerker heeft moeder uitleg gegeven over de manier waarop zij haar kind de ruimte kan geven zelf te ontdekken en daarnaast de informatie kan geven die zij over wil brengen. Moeder merkt dat de stapmedewerker erg veel geduld heeft in het bezig zijn met haar zoon. Na een aantal huisbezoeken is te zien dat moeder dit overneemt, zij volgt meer en meer het tempo van haar kind. Moeder en kind hebben er beiden plezier in om samen activiteiten te doen.

- 5.** Een van de ouders gaf aan het begin van het Opstapje traject aan wat zij zelf graag wilde leren. Zij vond het lastig om haar zoon wat langer betrokken te houden bij een activiteit. Door het inzetten van een aantal praktische tips van de stapmedewerker groeide deze moeder in haar oudervaardigheden. Zij leerde hoe zij op verschillende manieren kon oefenen met het verlengen van de spanningsboog bij haar kind. De stapmedewerker had een stimulerende en aanmoedigende rol die deze moeder als heel plezierig heeft ervaren. Het effect van het oefenen was groot. De peuter kon na een tijd langer op zijn stoel blijven zitten en liet duidelijk meer betrokkenheid zien tijdens het uitvoeren van de activiteiten van Opstapje.

Ontwikkelingen

De Stapprogramma's worden in de gemeente Súdwest Fryslân uitgevoerd door medewerkers op HBO niveau (SKJ geregistreerd). De medewerkers hebben allen bij het Nederlands Jeugd Instituut de basistraining gevolgd voor het werken met de Stapprogramma's. Jaarlijks wonen zij de Stapmedewerkersdag bij waar veel aandacht is voor deskundigheidsbevordering en uitwisseling met collega stapmedewerkers uit andere gemeenten. Dit jaar stond de Stapmedewerkersdag in het teken van de nieuwe ontwikkelingen van de programma's. De landelijke coördinator van het Nederlands Jeugdinstituut heeft een training verzorgd over de nieuwe digitale ouderomgeving. In het schooljaar 2019/2020 wordt de digitale ouderomgeving onderdeel van de Stapprogramma's. Onderdeel van deze ouderomgeving is het programma Jeffy. Jeffy bestaat uit digitale praatplaten waarbij ouder en kind samen over diverse thema's in gesprek gaan. Onderzoek heeft aangetoond dat praatplaten een erg belangrijke rol spelen in het bevorderen van de taalontwikkeling van kinderen. Ouder en kind kiezen bij aanvang van Jeffy allebei een animatiefiguurtje en doorlopen stappen in het programma. Het programma biedt leuke, spannende effecten die de nieuwsgierigheid van kinderen stimuleren. Er is vrijwel geen geluid te horen, waardoor het samen praten noodzakelijk is bij het doorlopen van de stappen. Het Nederlands Jeugdinstituut heeft ons begin 2019 benaderd om de digitale ouderomgeving te testen en de eerste ervaringen zijn positief. Naast Jeffy bestaat de ouderomgeving uit kinderliedjes, activiteiten passend bij het thema, informatie over opvoeding met onder andere filmpjes. Het digitale programma Bereslim is ook opgenomen in de nieuwe ouderomgeving, waardoor ouders via één link een Scala aan ontwikkeling stimulerende activiteiten binnen handbereik heeft. De stapmedewerkers zijn getraind om de ouderomgeving te implementeren in de huisbezoeken. In het najaar van 2019 is de digitale ouderomgeving geïntroduceerd in de gezinnen. De ervaringen zijn tweeledig, enerzijds is het prettig om ouders gemakkelijk te kunnen voorzien van allerlei informatie, liedjes, verhaaltjes en activiteiten, anderszijds worden er nog wel wat praktische problemen gesignaleerd. Ouders hebben niet altijd de beschikking tot geschikte digitale middelen.

Gezien de toename van het aantal gezinnen met een migratieachtergrond zowel in de gemeente Súdwest Fryslân als in de gemeente Ooststellingwerf, wordt hier in het team veel aandacht aan besteed. In het schooljaar 2018/2019 hebben de stapmedewerkers verschillende trainingen gevolgd op het gebied van omgaan met (kinderen) van nieuwkomers. Tevens is er veel contact met ervaringsdeskundigen (sleutelpersonen met diverse culturele achtergronden) en bijvoorbeeld met medewerkers van Vluchtelingenwerk Noord Nederland.

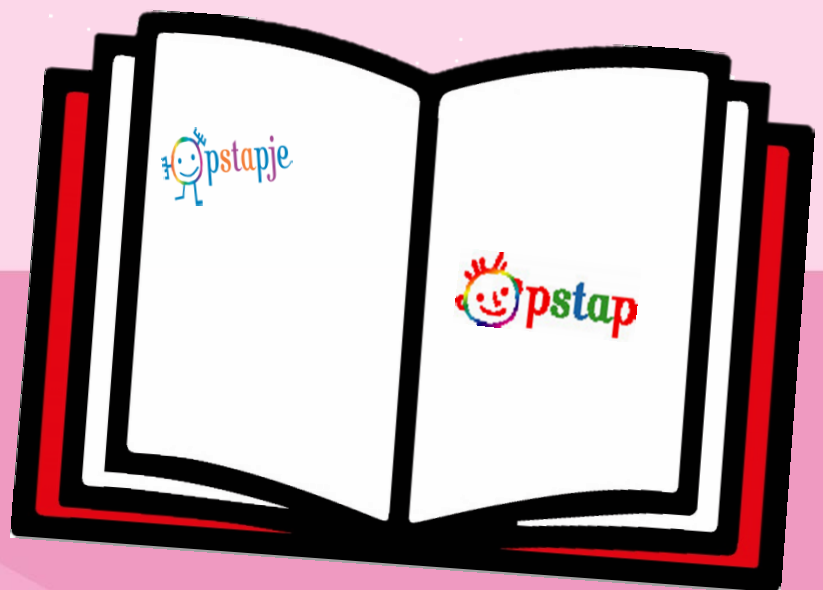
In de gemeente Ooststellingwerf voert Stichting Scala in samenwerking met andere partijen activiteiten uit met betrekking tot Nieuwkomers. In het activiteitenplan Nieuwkomers staan diverse activiteiten die door de stapmedewerkers uitgevoerd worden, waaronder spel- en opvoedgroepen voor Syriërs en vluchtelingen uit Eritrea, tutoring op basisscholen en maatwerk voor kinderen van nieuwkomers bij de Stapprogramma's in de leeftijd van 1 tot 9 jaar. Het uitvoeren van de activiteiten uit het activiteitenplan Nieuwkomers maakt dat de stapmedewerkers kennis en ervaring opdoen

die ook goed van pas komen in de begeleiding van gezinnen met een migratieachtergrond in Súdwest Fryslân. Tijdens het uitvoeren van de spel- en opvoedgroepen wordt er veel gesproken over het opvoeden in Nederland en de verschillen en overeenkomsten met opvoeding in het land van herkomst. Deze gesprekken leveren informatie op die de stapmedewerkers goed kunnen gebruiken en inzetten bij de ondersteuning van deelnemende stapgezinnen met een migratieachtergrond.

Naast deze thema's, is er veel aandacht geweest voor deskundigheidsbevordering op andere gebieden. De stapmedewerkers hebben informatie ontvangen over de nieuwe Meldcode en zij hebben een herhalingstraining bijgewoond over (het signaleren van) kindermishandeling en een symposium over huiselijk geweld. Samen met pedagogisch medewerkers van Scala, hebben stapmedewerkers een bijeenkomst bijgewoond over taalontwikkeling (stoornissen) die verzorgd werd door medewerkers van Kentalis/ De Taaltrein.

Een van de stapmedewerkers heeft in 2018 meerdaagse trainingen gevolgd in de methode Triple P (Positief opvoeden). Zij is gecertificeerd voor het geven van workshops positief opvoeden en voor het houden van korte adviesgesprekken. Triple P is opgenomen in de databank effectieve jeugdinterventies. Kennis die zij heeft opgedaan tijdens de trainingen deelt zij met het team en deze draagt bij aan het inhoud geven aan opvoedgesprekken met ouders tijdens de huisbezoeken van Opstap(je). Zij heeft bij een van de gezinnen in Súdwest Fryslân het traject "korte adviesgesprekken" succesvol ingezet.

De coördinator (HBO+) gaat twee keer per jaar naar de bijeenkomsten voor coördinatoren die georganiseerd worden door het Nederlands Jeugdinstituut. Tijdens deze bijeenkomsten worden de actuele, landelijke ontwikkelingen gedeeld en is er veel ruimte voor uitwisseling tussen de gemeenten en projecten onderling. Daarnaast neemt de coördinator deel aan een werkgroep van coördinatoren Stapprogramma's in Noord Nederland waarin lokale ontwikkelingen worden besproken en de jaarlijkse Stapmedewerkersdag wordt voorbereid. In de gemeente Ooststellingwerf is zij initiatiefneemster van een Platform nieuwkomersgezinnen. De coördinator is geschoold in de Verwijsindex en het aanspreekpunt en coach voor de Stapmedewerkers.

Externe contacten

De problematiek in de gezinnen is soms complex. Er is onder andere contact geweest met de GGD, het Gebiedsteam, de Taaltrein, Jeugdhulp, logopedie en het BEC (behandel en expertise centrum). Naast deze contacten is er minimaal twee keer per jaar contact met de basisscholen en peuteropvang van de deelnemende kinderen. De voortgangsverslagen die twee keer per jaar, in gesprek met ouders worden opgesteld, worden na toestemming van ouders gedeeld met de jeugdverpleegkundige van de GGD, leerkracht of pedagogisch medewerker. Deze contacten zijn van belang om de activiteiten van Opstap(je) goed te kunnen laten aansluiten bij de ontwikkelingsbehoefte van het kind. Het programma is de leidraad, maar de informatie uit de gesprekken met leerkracht of pedagogisch medewerker maakt dat de stapmedewerkers de activiteiten nog nauwer kunnen laten aansluiten bij de ontwikkelingsbehoefte van het kind.

Ouder en kind bijeenkomsten

Naast de wekelijkse huisbezoeken zijn er in 2019 zeven ouder en kind bijeenkomsten gerealiseerd. Tijdens deze bijeenkomsten staat een activiteit centraal die aansluit bij een bepaald thema. Ouders en kinderen nemen samen deel aan deze activiteiten waar net als tijdens de huisbezoeken van de Stapprogramma's de ouder-kind interactie voorop staat. Kernwoorden die passen bij de ouder en kind bijeenkomsten zijn: voordoen, samen doen en (informatie/ervaring) meenemen.

Enkele voorbeelden uit 2019: "emoties", aan de hand van een boek en met behulp van verschillende materialen zijn ouders en kinderen bezig geweest met het benoemen van emoties. De stapmedewerkers hebben een toelichting gegeven waarbij zij benadrukten dat het in de opvoeding van jonge kinderen belangrijk is om aandacht te hebben voor het benoemen en erkennen van emoties.

"zaadbol maken", het thema natuur stond tijdens deze bijeenkomst centraal. Samen hebben ouders en kinderen een zaadbol gemaakt die buiten uitgerold kan worden, waardoor zaadjes zich verspreiden en kunnen ontkiemen en groeien. Ouders zijn tijdens de bijeenkomst geïnformeerd over het belang van samen buiten zijn. Er valt voor kinderen heel veel te ontdekken in de tuin, in de natuur. Buiten gebruiken ouders weer andere woorden in gesprekken met hun kind dan binnenshuis.

'spelletjes met alledaagse spullen', dit was een levendige bijeenkomst met een spelletjesparcours van kosteloos materiaal. Zo konden kinderen en ouders een toren bouwen van verpakkingsmateriaal, plastic flessen met daarop cijfers of kleuren konden omgerold worden en er werd muziek gemaakt van een kartonnen koker met daarin rijst. Ouders en kinderen hadden zichtbaar plezier tijdens deze activiteit. Een van de ouders gaf aan dat ze er zo van genoot dat haar zoon aan het bouwen was met de materialen. Hij komt thuis soms moeilijk tot spelen en deze activiteit vond hij erg leuk om te doen.

De opkomst was wisselend. Aangezien de gezinnen die wij begeleiden verspreid over de hele gemeente wonen, blijft het lastig om een centrale locatie te kiezen voor de ouder en kind bijeenkomsten. Een aantal bijeenkomsten heeft plaatsgevonden in een wijkcentrum in Sneek Noord en in Sneek Zuid is er een bijeenkomst uitgevoerd in samenwerking met Sociaal Collectief. Hierbij waren ook moeders aanwezig die normaal gesproken de "jonge moedergroep" van Soco bijwonen. Voor de bijeenkomsten in Sneek Noord zijn ook ouders uitgenodigd waarvan de kinderen in dit stadsgedeelte de peuteropvang bezoeken.

Diplomafeest

Een van de hoogtepunten uit 2019 was de jaarlijkse afsluiting, het diplomafeest! Het feest heeft plaatsgevonden in wijkcentrum De Schuttersheuvel in Sneek Noord. De stapprogramma's staan in het teken de ouder-kind interactie: samen positief bezig zijn met je kind en van daaruit de ontwikkeling stimuleren. Vanuit die gedachten hebben wij ook invulling gegeven aan het diplomafeest. Ouders en kinderen hebben samen allerlei activiteiten gedaan in en om het wijkcentrum. Ervaring die wij hebben opgedaan bij het organiseren van ouder en kind activiteiten in de gemeente Ooststellingwerf hebben wij ingezet bij het diplomafeest. Zo hebben wij er bijvoorbeeld voor gekozen de buurtsportcoaches van gemeente Súdwest Fryslân te betrekken bij het diplomafeest. Zij hebben meegedacht in de voorbereidingen en waren met materialen en inzet aanwezig tijdens het diplomafeest. Het diplomafeest is in gezamenlijkheid met Timpaan georganiseerd.

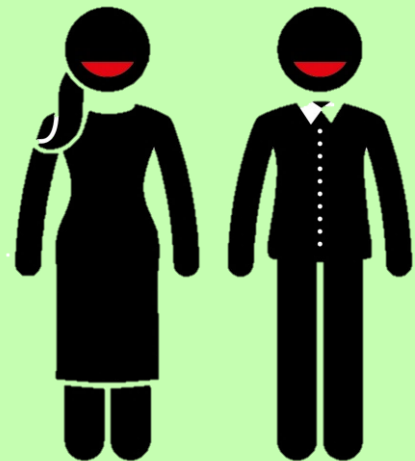
Deelnemende gezinnen van beide organisaties waren in grote getale aanwezig. De sfeer was gezellig en feestelijk en ouders en kinderen genoten zichtbaar van de activiteiten en van de ontmoeting met andere ouders en kinderen. Dhr. Bjorn Gossen, teammanager beleid sociaal domein gemeente Súdwest Fryslân heeft de diploma's uitgereikt aan de kinderen en hun ouders die een programma hadden afgerond. De overige kinderen ontvingen uit handen van hun eigen stapmedewerker een cadeautje. Het was een geslaagde afsluiting van het Stapseizoen.

Aandachtspunten

Het jaarverslag 2018 is afgesloten met een aantal aandachtspunten voor 2019, namelijk:

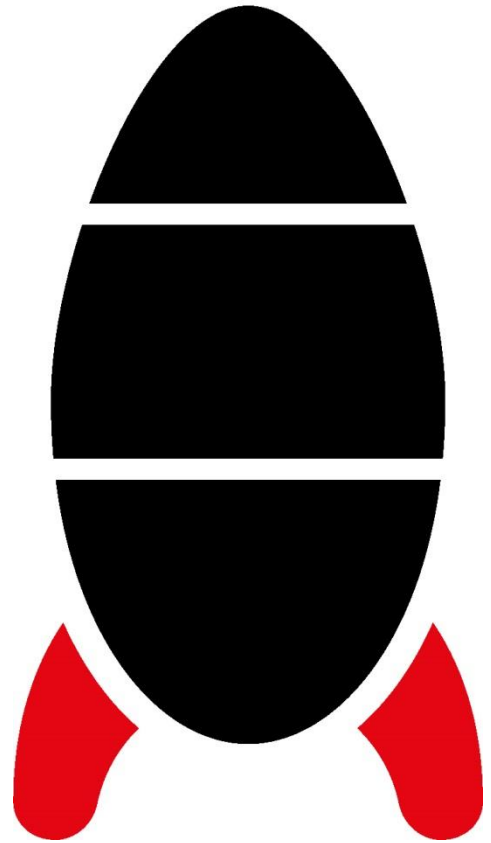
- Duidelijkheid vanuit de gemeente over de voortgang van de Stapprogramma's in Súdwest Fryslân.
- Voorbereiden op de vernieuwingen die vanuit het Nederlands Jeugdinstituut worden doorgevoerd bij de Stapprogramma's. Er is een digitale thuisomgeving ontwikkeld voor de Stapprogramma's. Scala is benaderd door het Nederlands Jeugdinstituut om de thuisomgeving te testen voordat deze gelanceerd zal worden.
- Stapmedewerkers worden getraind in Jeffy, onderdeel van de nieuwe thuisomgeving.
- Duidelijke communicatie over twee aanbieders van de Stapprogramma's in Súdwest Fryslân blijft een aandachtspunt.

Stand van zaken aandachtspunten

Er is begin 2019 een gesprek geweest bij de gemeente over de voortgang van de Stapprogramma's in Súdwest Fryslân. Dit gesprek heeft duidelijkheid gegeven voor de periode tot eind 2019. De gewenste duidelijkheid over twee aanbieders van Stapprogramma's blijft een aandachtspunt. Wel is er samengewerkt met Timpaan bij het Diplomafeest en ouders van Timpaan zijn uitgenodigd voor de ouder en kindbijeenkomsten. In het najaar van 2019 is er door de stapmedewerkers een bijeenkomst georganiseerd voor de medewerkers van de GGD. Aan de hand van stellingen en vragen was er veel gelegenheid voor wederzijdse kennismaking. Zowel de medewerkers van de GGD als de stapmedewerkers hebben deze bijeenkomst als zinvol ervaren.

Wij hechten er grote waarde aan om de landelijke ontwikkelingen op het gebied van de gezinsgerichte programma's op de voet te volgen. De coördinator heeft ook in 2019 de landelijke bijeenkomst van het Nederlands Jeugdinstituut in Utrecht bijgewoond. Begin 2019 hebben de stapmedewerkers van Scala op verzoek van het Nederlands Jeugdinstituut de nieuwe digitale thuisomgeving getest. Zij hebben hun ervaringen gedeeld met het NJI. De stapmedewerkers zijn door de landelijke coördinator van het Nederlands Jeugdinstituut getraind in de digitale thuisomgeving.

Aandachtspunten voor 2020

- De samenwerking met Sociaal Collectief verder vormgeven. Met name voor de gezinnen in Sneek Zuid volgen wij de activiteiten van Sociaal Collectief en brengen wij deze onder de aandacht bij onze gezinnen.
- De digitale ouderomgeving verder implementeren in de gezinnen.
- Het volgen van en meedenken in de ontwikkelingen van VVE+ bij de peuteropvang. De coördinator is benaderd door de peuteropvang om mee te denken over VVE+ (aansluitend op VVE en als voorloper van Opstapje).

April 2020
Stichting Scala
Postbus 8
8430 AA Oosterwolde
Telefoon: 0516-567220

www.scala-welzijn.nl
info@scala-welzijn.nl
[linkedin.com/stichtingscalawelzijn](https://www.linkedin.com/stichtingscalawelzijn)
[facebook.com/stichtingscala](https://www.facebook.com/stichtingscala) of [scalaHetJongekind](https://www.facebook.com/scalaHetJongekind)

Ons bezoekadres is:
Gebouw De Kompaan
Moskampweg 3-5
8431 GB Oosterwolde

